

Brussel, 15 mei 2025
(OR. en)

8876/1/25
REV 1

JEUN 70
EDUC 149
SOC 278

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
Betreft:	Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over een jongerengemeenschap in Europa op basis van Europese waarden voor een gemeenschappelijk en veilig Europa

In de bijlage vinden de delegaties de bovengenoemde conclusies van de Raad, die de Raad (Onderwijs, Jeugdzaken, Cultuur en Sport) tijdens zijn zitting van 12 mei 2025 heeft goedgekeurd.

Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over een jongerengemeenschap in Europa op basis van Europese waarden voor een gemeenschappelijk en veilig Europa

DE RAAD EN DE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE REGERINGEN VAN DE
LIDSTATEN, IN HET KADER VAN DE RAAD BIJEEN,

HERINNEREND AAN HET VOLGENDE:

1. De Europese Unie is gegrondvest op de gemeenschappelijke waarden¹ van eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren. Dit zijn grondbeginselen die zijn verankerd in het Verdrag betreffende de Europese Unie. Deze Europese waarden zijn universeel en vormen de hoeksteen voor het opbouwen van een gemeenschappelijke en veilige Europese samenleving.
2. Het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, waarin de rechten en vrijheden van alle personen – ook jongeren – worden bevestigd, biedt een robuust kader voor waardigheid, gelijkheid, participatie en bescherming. Deze instrumenten dienen als leidraad voor de inspanningen om voor alle jongeren in Europa een veilige en inclusieve omgeving tot stand te brengen en hun ontwikkeling in en betrokkenheid bij de samenleving te bevorderen.²

¹ Artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

² Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (2012/C 326/02) (PB C 326 van 26.10.2012, blz. 391).

3. In de Europese pijler van sociale rechten wordt het recht van jongeren op onderwijs en opleiding, gelijke kansen en bescherming tegen discriminatie erkend, door ondersteuning te bieden bij de oprichting van inclusieve, veerkrachtige en economisch en sociaal veilige gemeenschappen waarbij jongeren actief zijn betrokken.³ In dit verband heeft de Raad de lidstaten in zijn conclusies over de bijdrage van onderwijs en opleiding aan de versterking van de gemeenschappelijke Europese waarden en het democratisch burgerschap⁴ verzocht permanent aandacht te besteden aan gelijkheid en diversiteit in de specifieke context van het lesgeven over gemeenschappelijke Europese waarden en democratisch burgerschap.
4. De EU-strategie voor jongeren 2019-2027⁵ bevat elf Europese jeugd doelstellingen die de nadruk leggen op de centrale rol die jongeren spelen bij het opbouwen van een gemeenschappelijk en veilig Europa. De drie kernpijlers ervan (betrekken, verbinden en versterken) maken duidelijk hoe belangrijk zinvolle participatie, wederzijds begrip, en vaardigheden en kansen voor jongeren in Europa zijn om een actieve bijdrage te leveren aan een veerkrachtige en inclusieve samenleving.⁶ De EU-strategie voor jongeren biedt een kader voor de actieve betrokkenheid, autonomie en inclusie van jongeren en bevordert een gevoel van gedeelde verantwoordelijkheid ten aanzien van een gemeenschappelijke Europese identiteit.

³ Europese pijler van sociale rechten, hoofdstuk I: gelijke kansen en toegang tot de arbeidsmarkt, zoals geproclameerd door het Europees Parlement, de Raad en de Commissie op 17 november 2017 (2017/C 428/09) (PB C 428 van 13.12.2017, blz. 10).

⁴ Conclusies van de Raad over de bijdrage van onderwijs en opleiding aan de versterking van de gemeenschappelijke Europese waarden en het democratisch burgerschap (PB C, C/2023/1419, 1.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1419/oj>).

⁵ Resolutie van de Raad van de Europese Unie en van de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen over een kader voor Europese samenwerking in jeugdzaken: De EU-strategie voor jongeren 2019-2027 (PB C 456 van 18.12.2018, blz. 1).

⁶ EU- strategie voor jongeren 2019- 2027.

5. De actieve betrokkenheid van jongeren bij besluitvormingsprocessen op lokaal, regionaal, nationaal en Europees niveau is van fundamenteel belang om een gevoel van eigenaarschap en verantwoordelijkheid voor het heden en de toekomst van de Europese Unie te bevorderen. Gestructureerde mechanismen voor jongerenparticipatie, zoals de EU-jeugddialoog, bieden jongeren een platform voor zinvolle participatie waarop zij hun opvattingen kunnen delen, de beleidsontwikkeling kunnen beïnvloeden, en hun bijdrage kunnen leveren aan een gemeenschappelijk en veilig Europa.⁷
6. Als aanjagers van verandering en hoofdrolspelers bij het vormgeven aan de toekomst van Europa, moeten jongeren van jongs af aan worden ondergedompeld in de beginselen, waarden en werking van de EU (jeugddoelstelling #1⁸) en actief bijdragen aan de democratische processen, het maatschappelijk middenveld en de sociale inclusie van de Europese Unie (jeugddoelstelling #9⁹).
7. Om de democratische processen te vrijwaren en jongeren tegen manipulatie te beschermen, is het absoluut noodzakelijk desinformatie en misinformatie tegen te gaan en betrouwbare informatie te verschaffen. Door hun cyberbewustzijn te vergroten en hun digitale geletterdheid en mediawijsheid en een cultuur van waakzaamheid te bevorderen, worden jongeren geëmpowered om digitale bedreigingen te herkennen en te beperken, wat gunstig is voor een veilige en veerkrachtige digitale omgeving.¹⁰

⁷ Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over de sociale dimensie van een duurzaam Europa voor jongeren (2023/C 185/06) (PB C 185 van 26.5.2023, blz. 21).

⁸ De EU-strategie voor jongeren 2019-2027, jeugddoelstelling nr. 1: de EU dichterbij jongeren brengen.

⁹ De EU-strategie voor jongeren 2019-2027, jeugddoelstelling nr. 9: ruimte en participatie voor iedereen.

¹⁰ Actieplan voor Europese democratie; Actieplan voor Digitaal Onderwijs 2021-2027, COM(2020) 624 final, SWD(2020) 209 final; Conclusies van de Raad over mediawijsheid in een voortdurend veranderende wereld (PB C 193 van 9.6.2020, blz. 23).

8. Er moet op elk niveau prioriteit worden gegeven aan de toenemende uitdagingen op gezondheidsgebied waarmee jongeren te kampen hebben, ook op het gebied van geestelijke gezondheid en welzijn, die nog worden verscherpt door de gevolgen van de COVID-19-pandemie en andere maatschappelijke veranderingen en druk, zowel offline als online. Het is van fundamenteel belang om de mentale veerkracht van jongeren te ondersteunen, niet alleen voor hun persoonlijke ontwikkeling, maar ook om een veilige en inclusieve Europese samenleving te bevorderen waarin zij kunnen floreren als actieve deelnemers aan democratische en sociale processen en in hun beroepsleven.¹¹
9. In heel Europa staan jongeren voor uitdagingen die nauw verband houden met Europese waarden. Zo maken zij zich zorgen over de rechtsstaat, het inkrimpen van de publieke ruimte, en het groeiende aantal bedreigingen voor democratische participatie. In combinatie met dringende mondiale uitdagingen zoals klimaatverandering, demografische transformatie, de digitale en de groene transformatie, desinformatie, internationale politieke spanningen en gewapende conflicten, vergroten deze problemen ongelijkheden en verhinderen ze dat sommige jongeren kunnen deelnemen aan maatschappelijke en democratische processen, maar brengen ze anderen ertoe actief deel te nemen aan democratische debatten en acties op gebieden zoals mensenrechten, geestelijke gezondheid, intergenerationele rechtvaardigheid, klimaatrechtvaardigheid en maatschappelijke verandering.¹²
10. Verschillende EU-programma's en -initiatieven zijn succesvol gebleken om, in voorkomend geval, de participatie van jongeren te verhogen, de ontwikkeling van vaardigheden te verbeteren, de sociale mobiliteit te vergroten en de Europese waarden over de grenzen heen te bevorderen. Voorbeelden hiervan zijn Erasmus+, het Europees Solidariteitskorps, het programma "Burgers, gelijkheid, rechten en waarden", het Europees Sociaal Fonds Plus, waaronder – waar van toepassing – het initiatief "Aim, Learn, Master, Achieve" (ALMA), DiscoverEU, de jongerengarantie, de EU-jeugddialoog en het Europees Jaar van de Jeugd 2022.

¹¹ Europese Commissie / EACEA / Jongerenwiki, 2022. *The impact of the COVID-19 pandemic on the mental health of young people. Policy responses in European countries. Youth Wiki report*. Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie; Flash Eurobarometer 545 over jongeren en democratie, mei 2024.

¹² Flash Eurobarometer 545 over jongeren en democratie, mei 2024.

ONDERKENNEND HETGEEN VOLGT:

11. De uitdagingen waarmee jongeren worden geconfronteerd, waaronder het gevoel van vervreemding van en teleurstelling in de EU-instellingen, kunnen alleen worden aangepakt door een hechte gemeenschap van jongeren in Europa op te bouwen. Uitdagingen zoals problemen op het gebied van geestelijke gezondheid, toenemende ongelijkheid en een gevoel van niet genoeg betrokken te zijn bij het besluitvormingsproces van de EU creëren bij sommige jongeren wantrouwen tegenover de instellingen.¹³
12. Het is dan wel bemoedigend dat jongeren nog steeds een sterk gevoel van Europese identiteit hebben, toch neemt het vertrouwen in de Europese instellingen, net zoals het voornemen om deel te nemen aan de Europese verkiezingen, af. Om dat vertrouwen te herstellen, moet meer nadruk worden gelegd op inclusief beleid dat tegemoetkomt aan de specifieke behoeften en zorgen van jongeren, burgerschapsvorming, samenwerking tussen generaties, het bevorderen van gemeenschappelijk waarden, het vergroten van de actieve betrokkenheid van jongeren bij de democratie en het maatschappelijk middenveld, en het bieden van toegang tot betrouwbare informatiebronnen.¹⁴
13. Er is een eensgezind Europees antwoord nodig op de mondiale uitdagingen van de 21e eeuw, zoals problemen op het gebied van geestelijke gezondheid, de digitale en de groene transformatie, de klimaatcrisis, sociale ongelijkheid, polarisatie, bedreigingen voor de rechtsstaat en schendingen van de grondrechten, internationale politieke spanningen en gewapende conflicten. Door jongeren in Europa hierbij te betrekken via zinvolle deelname aan de besluitvormingsprocessen, zal Europa een veilige en duurzame regio voor toekomstige generaties blijven.
14. De jeugdsector kan een cruciale rol spelen in een geïntegreerde en sectoroverschrijdende aanpak om de gewelddadige radicalisering van jongeren tegen de Europese waarden in kaart te brengen, te voorkomen en tegen te gaan.

¹³ Flash Eurobarometer 545 over jongeren en democratie, mei 2024.

¹⁴ “Young Citizens’ Views and Engagement in a Changing Europe”, IEA International Civic and Citizenship Education Study 2022 European Report, Springer, 2022.

15. Dialoog met kinderen en jongeren via participatiemechanismen zoals het EU-platform voor de participatie van kinderen respectievelijk de EU-jeugddialoog maakt duidelijk hoe belangrijk het is inclusieve, veilige ruimten te creëren waar zij hun mening kunnen uiten en zinvol kunnen deelnemen aan de vormgeving van het heden en de toekomst van Europa.¹⁵ Tegelijkertijd is het even belangrijk met de mening van jongeren rekening te houden bij de beleidsvorming.

REKENING HOUDEND MET HET VOLGENDE:

16. De wereld van vandaag staat tegenover veranderende en nieuwe bedreigingen voor de democratie en de rechtsstaat, de wereldwijde milieu- en klimaatcrisis, gevaren voor de volksgezondheid, desinformatiecampagnes, Ruslands ongerechtvaardigde militaire aanvalsoorlog tegen Oekraïne, het aanhoudende conflict in het Midden-Oosten en andere mondiale conflicten. Deze crises hebben geleid tot energietekorten, inflatie, economische en sociale instabiliteit, ongelijkheid en massale migratie, maar ook aangezet tot het zoeken naar innovatieve oplossingen om de gevolgen daarvan te beperken. De uitdagingen hebben voor extra complexiteit gezorgd, maar tegelijkertijd kansen gecreëerd om innovatie te bevorderen en prangende maatschappelijke en milieuvraagstukken aan te pakken.
17. Daarnaast hebben de steeds snellere digitale transformatie en groene transitie van Europa zowel uitdagingen als mogelijkheden met zich meegebracht. Hoewel deze verschijnselen mogelijk voor meer ongelijkheid en maatschappelijke polarisatie zorgen en ongunstig zijn voor de volksgezondheid, waaronder de geestelijke gezondheid, en in het bijzonder jongeren treffen, hebben ze ook aangezet tot innovatie, nieuwe kansen gecreëerd voor onderwijs, opleiding en werkgelegenheid, en tot meer verbondenheid geleid. Om deze kansen te benutten en uitdagingen aan te pakken, moeten blijvende inspanningen worden geleverd om inclusiviteit en intergenerationele rechtvaardigheid te bevorderen en om het potentieel van jongeren in Europa te benutten, teneinde bij te dragen tot een veiliger, billijker en duurzamer Europa.¹⁶

¹⁵ Lundy, L. (2007). *'Voice' is not enough: conceptualising Article 12 of the United Nations Convention on the Rights of the Child*. British Educational Research Journal, 33(6), 927-942. Het model van Lundy, dat in initiatieven van de Europese Commissie wordt onderschreven, merkt vier elementen (ruimte, stem, publiek en invloed) aan als fundamenteel voor zinvolle jongerenparticipatie aan beleids- en besluitvorming die hun leven beïnvloedt.

¹⁶ Verslag van de Europese Commissie: Index van de digitale economie en samenleving (DESI), 2022.

18. Samenwerking tussen de lidstaten is nodig om jeugdsperspectieven te versterken en te integreren in het beleid zodat het tegemoetkomt aan de verschillende realiteiten van de Europese jongeren, ook zij die in een maatschappelijk kwetsbare positie verkeren of met uitsluiting worden bedreigd.
19. Het is van essentieel belang lopende activiteiten ter ondersteuning van de actieve betrokkenheid, empowerment en veerkracht van jongeren te verbeteren om de veelzijdige uitdagingen waarmee jongeren in Europa vandaag kampen aan te pakken. Het kan daarbij gaan om het bevorderen van de ontwikkeling van persoonlijke en sociale competenties in alle omgevingen en voor het hele leven¹⁷, het verbeteren van de toegang tot hoogwaardig en inclusief onderwijs en dito opleiding, aangepast aan de toekomstige vraag op de arbeidsmarkt, en het wegwerken van de vaardighedenkloof en -tekorten, niet-formeel en informeel leren, het verbeteren van de digitale geletterdheid en mediawijsheid, het ontwikkelen van inclusieve mogelijkheden voor burger- en democratische participatie, onder meer door te voorzien in mogelijkheden voor jeugdwerk en vrijwilligerswerk¹⁸, en het verder ontwikkelen van ondersteuningssystemen voor geestelijke gezondheid.¹⁹ Het intensiveren van deze activiteiten zal bijdragen tot de opbouw van een gemeenschappelijke, veilige en betrokken gemeenschap, waarin jongeren over de nodige middelen beschikken om hun potentieel volledig te ontwikkelen en actief kunnen meewerken aan een duurzame en samenhangende toekomst.

¹⁷ Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over de Europese en internationale beleidsagenda's betreffende kinderen, jeugdzaken en de rechten van kinderen (PB C, C/2024/3528, 4.6.2024), ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3528/oj>.

¹⁸ Aanbeveling van de Raad van 20 november 2008 over mobiliteit van jonge vrijwilligers in de Europese Unie (PB C 319 van 13.12.2008, blz. 8).

¹⁹ Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten over een alomvattende aanpak van de geestelijke gezondheid van jongeren in de Europese Unie (PB C, C/2023/1337, 30.11.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1337/oj>).

20. Op de EU-Jeugdconferentie in Lublin van 2 tot en met 5 maart 2025 hebben jongeren de volgende aanbevelingen gedaan:

1. de hoop van jongeren in een democratische en veilige toekomst moet worden vergroot door hun vertrouwen in democratische instellingen op alle niveaus te sterken en hun veerkracht en hun bijdrage aan vredesopbouw te vergroten, teneinde demotivatie, afhaken en politieke vervreemding te voorkomen. Dit kan als volgt worden bereikt:
 - a) uitroepen van een Europees jaar van veerkracht, en optrekken van makkelijk toegankelijke EU-financiering op lange termijn voor projecten rond de veerkracht van de jeugd en crisisparaatheid;
 - b) de betrokkenheid van jongeren bij de besluitvorming versterken met maatregelen zoals door jongeren geleide initiatieven rond Europees burgerschap, de jongerentoets op nationaal en Europees niveau, en de EU-jeugddialoog. Deze moeten transparante follow-upprocessen omvatten om de uitvoering van beleidsvoorstellen te volgen, alsook partnerschappen met jeugdorganisaties op het gebied van communicatie en outreach om een breed scala aan jongeren te bereiken en jonge leiders beter in staat te stellen de kloof tussen jongeren en EU-beleidsmakers te overbruggen;
 - c) jonge kandidaten bij verkiezingen aanmoedigen met maatregelen als quota, politieke stages, een lagere minimumleeftijd voor kandidaatstelling en reële kansen voor jongeren om te worden verkozen;
 - d) burgerschapsvorming invoeren als verplicht vak in het formele onderwijs, met een uitgebreid curriculum dat in samenwerking met niet-gouvernementele organisaties wordt verstrekt en ontwikkeld. Dit moet burgerschapszin aanwakkeren, en de Europese waarden, het maatschappelijk middenveld, kritisch denken, democratische participatie en de rol van democratische instellingen bevorderen.

2. Desinformatie en misinformatie bedreigen de democratische waarden, hollen het vertrouwen in de instellingen uit en creëren polarisatie. Dit leidt tot scepticisme, afhaakgedrag en geestelijke gezondheidsproblemen bij jongeren en tot het onvermogen om weloverwogen keuzes te maken. De veerkracht van jongeren in het digitale landschap versterken en de democratische waarden waarop de EU is gegrondvest verder beschermen kan door:
- a) samen met jongeren (formeel, niet-formeel, informeel) kaders voor digitaal leren te ontwerpen op gebieden als inzicht in algoritmen, mediawijsheid, cyberbeveiliging, factchecking, digitale voetafdrukken, informatiebeheer, kritisch denken, ethisch gebruik van media en AI;
 - b) transparante verificatie- en verantwoordingsprocessen voor sociale media en kwaliteitslabels voor media in te voeren die verantwoord digitaal gedrag aanmoedigen;
 - c) door jongeren geleide bedrijven en start-ups in het domein sociale media en AI te ondersteunen.

VERZOEKEN DE LIDSTATEN DERHALVE OM OP DE PASSENDE NIVEAUS:

21. Onderwijs en vorming op het gebied van democratisch burgerschap en digitale geletterdheid en mediawijsheid te versterken, waar van toepassing, door middel van formeel, niet-formeel en informeel leren dat jongeren de kennis, vaardigheden en attitudes bijbrengt die zij nodig hebben om doeltreffend en verantwoord deel te nemen aan de samenleving en nieuwe technologieën en innovaties te gebruiken. Bij deze initiatieven moet rekening worden gehouden met de verschillende noden en behoeften van jongeren, daaronder ook jongeren in een maatschappelijk kwetsbare situatie, en moet het begrip van democratische waarden en processen, de actieve deelname aan de burger- en Europese gemeenschap en de ontwikkeling van kritisch denken worden bevorderd, samen met digitale geletterdheid en mediawijsheid, zowel om maatschappelijke uitdagingen aan te pakken als in te zetten op inclusieve en veerkrachtige gemeenschappen.

22. De aandacht te vestigen op de rol van jeugdwerk als aanjager van Europese waarden, de ontwikkeling van competenties en zinvolle participatie van jongeren. Jeugdwerk in zijn diversiteit gebruikt verschillende methoden om bij te dragen tot een hechtere samenleving.
23. De actieve deelname van jongeren aan democratische processen verder te bevorderen, wat bijdraagt tot de totstandbrenging van een inclusievere democratie waarin de uiteenlopende noden en behoeften van de bevolking worden vertegenwoordigd, door de burgerparticipatie van jongeren te versterken en hen te ondersteunen bij hun deelname aan verkiezingen.
24. Ervoor te zorgen dat jongeren gelijke toegang hebben tot veilige en inclusieve omgevingen die de ontwikkeling van hun psychosociale vaardigheden en deelname aan gemeenschapsvormende activiteiten aanmoedigen. Deze activiteiten kunnen vrijwilligersprogramma's, intergenerationele projecten en lokale initiatieven voor sociale en milieu-uitdagingen omvatten, die allemaal bijdragen tot het opbouwen en versterken van een gevoel van saamhorigheid binnen lokale, regionale, nationale en Europese gemeenschappen.
25. Interculturele en intergenerationele dialoog en solidariteit te bevorderen en alle vormen van discriminatie, racisme, antisemitisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid te bestrijden²⁰, bijvoorbeeld door de uitvoering van desbetreffend overheidsbeleid door middel van vaardighedenprogramma's, bewustmakingscampagnes en leeractiviteiten, zowel informeel als niet-formeel, waarin de diversiteit van de Europese gemeenschappen wordt weerspiegeld en die gericht zijn op het waarborgen en verbeteren van deze diversiteit.

²⁰ Het EU-actieplan tegen racisme 2020-2025, COM(2020) 565 final; de strategie voor gendergelijkheid 2020-2025, COM/2020/152 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=celex%3A52020DC0152>; de strategie voor gelijkheid van lhbtq'ers 2020-2025, COM/2020/698 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:52020DC0698>, en de EU-strategie ter bestrijding van antisemitisme en ter bevordering van het Joodse leven (2021-2030), COM/2021/615 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=celex:52021DC0615>.

26. Jeugdorganisaties, jeugdwerkers en andere relevante belanghebbenden te ondersteunen, met name zij die bijdragen tot het promoten van de Europese Unie en democratische waarden, die de persoonlijke en sociale competenties van jongeren ontwikkelen om hen in staat te stellen in contact te treden met gemeenschappen en effectief maatschappelijke uitdagingen aan te pakken.
27. De ontwikkeling van kritisch denkvermogen bij jongeren te bevorderen door hen te empoweren informatie te analyseren, veronderstellingen te beoordelen en complexe maatschappelijke kwesties met een kritische en onafhankelijke ingesteldheid te benaderen. Als deze vaardigheden worden ontwikkeld, kunnen jongeren worden toegerust om actieve, geïnformeerde burgers te worden die een zinvolle bijdrage leveren aan positieve veranderingen in hun gemeenschappen en daarbuiten.
28. De beoordeling van jeugdbeleid en jeugdwerkprogramma's te ondersteunen om ervoor te zorgen dat deze inclusief en doeltreffend zijn en een afspiegeling vormen van de uiteenlopende en veranderende noden en behoeften van jongeren in de hele EU, met inbegrip van jongeren in een maatschappelijk kwetsbare positie en jongeren die met uitsluiting worden bedreigd.
29. Samenwerking tussen onderwijsinstellingen, jeugdorganisaties, culturele instellingen en de bredere gemeenschap aan te moedigen en te vergemakkelijken om synergieën tot stand te brengen die jongeren aanmoedigen actief deel te nemen aan het culturele, sociale, maatschappelijke en sportleven. Als op gedeelde leermogelijkheden wordt ingezet en het wederzijds begrip vergroot, kunnen deze inspanningen de opbouw van democratie ondersteunen, inclusieve en veerkrachtige gemeenschappen bevorderen en jongeren empoweren actieve en geëngageerde burgers te worden²¹.

²¹ Conclusies van de Raad over de bijdrage van onderwijs en opleiding aan de versterking van de gemeenschappelijke Europese waarden en het democratisch burgerschap (PB C, C/2023/1419, 1.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1419/oj>).

30. Waar mogelijk ten volle gebruik te maken van de mogelijkheden die de programma's Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps (ESC) bieden om jongeren te empoweren en inclusieve, veerkrachtige gemeenschappen op te bouwen. Instrumenten zoals uitwisselingen en opleidingen voor jongeren in het kader van Erasmus+ kunnen burgerschapsvorming en kritisch denken ten goede komen, terwijl ESC-vrijwilligersprojecten en -solidariteitsactiviteiten de betrokkenheid van jongeren bij het aanpakken van maatschappelijke uitdagingen ondersteunen. Daarnaast maken de samenwerkingspartnerschappen en capaciteitsopbouwprojecten in het kader van Erasmus+ samenwerking tussen onderwijsinstellingen, jeugdorganisaties en culturele en sportorganisaties mogelijk om democratische waarden, interculturele dialoog en actieve participatie te bevorderen.

VERZOEKEN DE LIDSTATEN EN DE EUROPESE COMMISSIE DERHALVE OM, MET INACHTNEMING VAN HET SUBSIDIARITEITSBEGINSEL:

31. De actieve deelname van jongeren aan democratische processen verder te bevorderen door ervoor te zorgen dat hun stem wordt gehoord en ernaar wordt gehandeld bij de ontwikkeling van lokaal, regionaal, nationaal en EU-beleid.
32. Steun te verlenen aan zowel fysieke als online-initiatieven voor capaciteitsopbouw en aan de ontwikkeling van competenties die jongeren empoweren doeltreffend deel te nemen aan gemeenschapsvormende activiteiten en besluitvormingsprocessen. Deze inspanningen moeten erop gericht zijn hun vertrouwen en kennis te vergroten, hen veerkrachtiger te maken en hun inzet om een zinvolle bijdrage te leveren aan lokale, regionale, nationale en Europese besluitvormingsprocessen, te vergroten. Bij deze initiatieven moet prioriteit worden gegeven aan het bereiken van ondervertegenwoordigde groepen jongeren, met name jongeren in een maatschappelijk kwetsbare positie en jongeren die met uitsluiting worden bedreigd, door middel van gerichte outreachprogramma's en partnerschappen met basisorganisaties.
33. Jeugdorganisaties, met name organisaties die de Europese waarden en democratie uitdragen en, waar van toepassing, nationale jeugdraden te ondersteunen bij hun inspanningen om actief bij te dragen aan het vormgeven van beleid dat van invloed is op het leven van jongeren.
34. Consequent te werken aan informatiesystemen, omgevingen voor jongeren en de beschikbaarheid en toegankelijkheid van informatie, aangezien informatie belangrijk is om jongeren te helpen geïnformeerde en betrokken Europese burgers te worden.

35. De sectoroverschrijdende inspanningen ter verbetering van het welzijn van jongeren en ter voorkoming van geestelijke gezondheidsproblemen te versterken, alsook in te zetten op de inspanningen ter bevordering van de toegang tot hoogwaardige en inclusieve mogelijkheden voor onderwijs en opleiding, bijscholing, omscholing en werkgelegenheid voor jongeren, met name jongeren in een maatschappelijk kwetsbare positie en jongeren die met uitsluiting worden bedreigd, en hun veerkracht en psychosociale vaardigheden te vergroten, hun toekomstige deelname aan het maatschappelijk kader van Europa veilig te stellen en sociaal-economische nadelen te beperken.
36. Meer inspanningen te leveren om een veilige en gezonde onlineomgeving voor jongeren te creëren door hen te beschermen tegen blootstelling aan ongeschikte inhoud, verslavende ontwerpen met negatieve gevolgen voor de geestelijke en lichamelijke gezondheid, en online-bedreigingen zoals desinformatie en misinformatie, haatspraak en intimidatie, en tegelijkertijd de strijd tegen desinformatie op te voeren en het bewustzijn op het gebied van cyberbeveiliging en digitale geletterdheid te bevorderen. Dit zal jongeren helpen cyberdreigingen te herkennen en te beperken en zo bijdragen tot de totstandbrenging van veiligere en veerkrachtigere gemeenschappen.
37. Het belang te erkennen van de mainstreaming van jeugdbelangen in het beleid inzake veiligheid, migratie en sociale cohesie, gezondheid, onderwijs en opleiding, cultuur, huisvesting, klimaat- en milieumaatregelen en digitale transformatie, teneinde een veilige en gemeenschappelijke toekomst voor Europa vorm te geven, en waar nodig sectoroverschrijdende strategieën te ontwikkelen.
38. Samenwerking met het maatschappelijk middenveld en de particuliere sector te bevorderen om kansen te creëren voor jongeren om dringende uitdagingen aan te pakken, zoals de digitale transformatie, klimaatverandering en sociale inclusie. Deze kansen kunnen leerlingplaatsen, stages, ondernemerschapsprogramma's en samenwerkingsprojecten omvatten.

39. Ervoor te zorgen dat met de stem van jongeren actief rekening wordt gehouden door hen te betrekken bij besluitvormingsprocessen en door samen initiatieven te bedenken die de economische groei, veiligheid en innovatie in Europa stimuleren.
40. De samenwerking tussen beleidsmakers, jeugdorganisaties, maatschappelijke organisaties en verenigingen, onderzoekers en andere belanghebbenden te vergemakkelijken om ervoor te zorgen dat het jeugdbeleid relevant blijft en inspeelt op de veranderende noden en behoeften van de jongeren in Europa.
41. De nauwe samenwerking tussen jongeren uit de lidstaten en jongeren uit heel Europa, met name uit kandidaat-lidstaten van de EU, en uit niet-Europese landen, verder uit te bouwen door gebruik te maken van de mogelijkheden die beschikbaar zijn in het kader van Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps.
42. Verder samen te werken met internationale organisaties, waaronder de Raad van Europa en de Verenigde Naties, om de burgerparticipatie van jongeren en hun organisaties te vergroten, waarbij wordt benadrukt dat het partnerschap tussen de EU en de Raad van Europa inzake jeugdzaken verdere ondersteuning behoeft.
43. Initiatieven te versterken om jongeren bij de Europese gemeenschap te betrekken, hun begrip van Europees burgerschap en Europese waarden te verbeteren en hun banden met de Europese gemeenschap en haar instellingen te versterken.

VERZOEKEN DE EUROPESE COMMISSIE DERHALVE OM IN OVEREENSTEMMING MET HET SUBSIDIARITEITSBEGINSEL:

44. Op transparante wijze, bijvoorbeeld via Europese programma's, initiatieven te versterken en te blijven steunen die de kennis van de EU vergroten en bijdragen tot de ontwikkeling van een gedeelde Europese gemeenschap op basis van gemeenschappelijke waarden zoals eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren.

45. Steun te blijven verlenen aan EU-jongerenprogramma's en -initiatieven zoals Erasmus+, het Europees Solidariteitskorps en de EU-jeugddialoog, en te zorgen voor synergieën met andere beleidsinitiatieven die de uitwisseling van ideeën bevorderen, de solidariteit bevorderen en de Europese identiteit onder jongeren versterken, en ervoor te zorgen dat hun opvolgers een sterke component hebben die inzet op de solidariteit en participatie van jongeren.
46. Te zorgen voor synergieën tussen de EU-jeugddialoog en nieuwe participatiemechanismen van de EU, zoals de jongerenbeleidsdialogen met commissarissen, de EU-groep van belanghebbenden bij jeugdzaken en de jongerenadviesraad van de Commissie, in samenwerking met de lidstaten, zodat ze elkaar aanvullen en hun potentieel benutten om jongeren te betrekken bij het besluitvormingsproces op EU-niveau.
47. De inclusiviteit en toegankelijkheid van de in punt 46 genoemde participatiemechanismen te versterken door na te denken over verbeterpunten en geleerde lessen om te komen tot een betere vertegenwoordiging van diverse stemmen, waaronder die van jongeren in een maatschappelijk kwetsbare positie.
48. Ervoor te zorgen dat op alle niveaus rekening wordt gehouden met de stem van jongeren, via de invoering van de jongerentoets op Europees niveau, een beoordeling van de effecten op jeugd of andere soortgelijke instrumenten voor de mainstreaming van jeugdbelangen²².
49. Rekening te houden met deze conclusies bij de voorbereiding van de volgende EU-strategie voor jongeren en de EU-jeugddialoog na 2027, en ervoor te zorgen dat het toepassingsgebied en de doelstellingen in toekomstige beleidskaders tot uiting komen. Dit zal ervoor zorgen dat de strategie strookt met de noden en behoeften van jongeren en hun rol bij de opbouw van een gemeenschappelijk en veilig Europa versterkt.

²² Europese Commissie: Europees Uitvoerend Agentschap onderwijs en cultuur, *Youth mainstreaming, youth impact assessment and youth checks – A comparative overview*, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2024, <https://data.europa.eu/doi/10.2797/038401>